

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 14.
(OR. en)

10229/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0191(NLE)**

ENER 304

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 13.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 293 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által az Energia Charta Egyezmény 2022. június 24-én tartandó rendkívüli konferenciáján képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 293 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 293 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.6.13.
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió által az Energia Charta Egyezmény 2022. június 24-én tartandó
rendkívüli konferenciáján képviselendő álláspontról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az Energia Charta Egyezmény 2022. június 24-én, Brüsszelben tartandó rendkívüli konferenciáján képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat; az ülésen több jogi aktust terveznek elfogadni az alábbiakkal kapcsolatban: i. az Energia Charta Konferencia eljárási szabályzatának módosítása, ii. az Orosz Föderáció megfigyelői státuszának visszavonása a Konferencia vonatkozásában, iii. az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztése Belarusz tekintetében, valamint Belarusz megfigyelői státuszának felfüggesztése az Energia Charta Egyezmény vonatkozásában.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az Energia Charta Egyezmény

Az Energia Charta Egyezmény az energiaágazatra alkalmazandó többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodás, amelyet az EU 1994 decemberében írt alá és amely 1998 áprilisában hatályba lépett. Az Egyezmény a beruházások védelmére, az energetikai anyagok és termékek kereskedelmére, a tranzitra és a vitarendezésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Az Energia Charta Egyezmény emellett létrehozta az 55 Szerződő Fél (köztük az EU és az Euratom, 27 uniós tagállam¹, Japán, Svájc, Törökország, a volt Szovjetunió legtöbb országa, az Oroszországi Föderáció kivételével², továbbá néhány nyugat-balkáni ország) közötti nemzetközi együttműködés keretét.

Az Energia Charta Egyezmény eredetileg az európai országok és más iparosodott országok közötti nemzetközi együttműködés keretként jött létre azzal a céllal, hogy fejlessze a közép- és kelet-európai országok energetikai potenciálját, és biztosítsa az EU energiaellátásának biztonságát.

Az Egyezmény legfontosabb rendelkezései a beruházások védelmét, az energetikai anyagok és termékek kereskedelmét, a tranzitot és a vitarendezést érintik.

Az Egyezményt aláíró vagy ahhoz csatlakozó valamennyi állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet tagja a Konferenciának, amely rendszeresen ülésezik az Egyezmény aláírói közötti energiaügyi együttműködést érintő kérdések megvitatása, az Energia Charta Egyezmény és az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv végrehajtásának felülvizsgálata, valamint az Energia Charta keretében megvalósítható esetleges új eszközök és közös tevékenységek mérlegelése céljából.

¹ Olaszország Szerződő Fél volt, de 2015-ben kilépett az Egyezményből. Az olasz kormány hivatalosan azzal magyarázta döntését, hogy költségvetési megszorítások miatt csökkentette a nemzetközi szervezetekben való tagságának költségeit.

² Az Orosz Föderáció aláírta az Energia Charta Egyezményt, de hivatalos határozatot hozott arról, hogy nem erősíti meg.

Az Energia Charta Konferencia biztosítja az Energia Charta Egyezményben meghatározott célok elérését. A Konferencia elősegíti emellett az említett Egyezménynek és a jegyzőkönyveknek megfelelően a Charta elveinek megvalósításához szükséges, megfelelő általános intézkedések összehangolását.

Minden Fél egy szavazattal rendelkezik, és az Energia Charta Konferencia a tárgytól függően eltérő szavazási szabályok szerint jár el.

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatra irányuló ezen javaslat tárgya az Unió által az Energia Charta Konferencia ülésén a tervezett jogi aktusokkal kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározása.

2.2. Az Unió által képviselendő álláspont

2.2.1. Az Energia Charta Konferencia eljárási szabályzatának módosítása

Az Energia Charta Egyezmény irányítóbizottsága a 2022. április 7-i ülésen azt ajánlotta a Konferenciának, hogy fontolja meg az eljárási szabályzat módosításának jóváhagyását, amely bizonyos körülmények között lehetővé teszi valamely állam vagy nemzetközi szervezet megfigyelői státuszának esetleges visszavonását vagy felfüggesztését. Az Energia Charta Egyezmény 36. cikke (Szavazás) csak az Egyezmény által ott felsorolt határozatokra vonatkozik, míg az Energia Charta Konferencián betöltött megfigyelői státusz kérdését részben az Energia Charta Konferencia eljárási szabályzata szabályozza. Ezért indokoltnak tartjuk, hogy a javasolt új e) pont a következő szöveggel egészüljön ki a megfigyelői státusz esetleges visszavonásának vagy felfüggesztésének esetére, valamint a vonatkozó szavazási szabályok pontosítására:

„III. MEGFIGYELŐK

7. eljárási szabály

A. Általános szabályok

[...] (e) A Konferencia konszenzussal felfüggesztheti vagy visszavonhatja egy ország vagy nemzetközi szervezet megfigyelői státuszát a következők esetén:

az Európai Energia Charta vagy a Nemzetközi Energia Charta elveinek tartós vagy súlyos megsértése, attól függően, hogy az adott ország vagy nemzetközi szervezet melyiket írta alá, vagy

a Nemzetközi Energia Chartával kapcsolatos esetleges pénzügyi kötelezettségek teljesítésének tartós elmulasztása.

Ha nem sikerül konszenzust elérni, a Konferencia ezen albekezdés szerinti határozatát a Konferencia ülésén jelen lévő és szavazó Szerződő Felek háromnegyedes többségével fogadja el, amennyiben azok a Szerződő Felek egyszerű többségét képviselik.”

Az irányítási kérdésekkel foglalkozó munkacsoport 2002. május 16-án azt ajánlotta, hogy az irányítóbizottság következtetéseit (1952. sz. üzenet) figyelembe véve június 5-ig nyújtsák be a

Konferencia által levélváltás útján történő jóváhagyásra a fent említett javasolt módosítást (CC 742).

Az Energia Charta Konferencia e határozata elfogadja az irányítóbizottság és az irányítási kérdésekkel foglalkozó munkacsoport 2022. április 7-i, illetve 2022. május 16-i, a 7. eljárási szabály módosítására vonatkozó ajánlásait.

Az Európai Energia Charta Konferencia Záróokmányának VIII. szakasza szerint az Energia Charta Konferencia felelős az 1991-es politikai nyilatkozat aláírására irányuló kérelmekkel kapcsolatos határozatok meghozataláért. Az e tárgyban született határozatokat eddig konszenzussal hozták meg.

A fentiekre tekintettel az Energia Charta Konferencián az Unió által képviselendő álláspont az, hogy a módosítást meg kell erősíteni.

2.2.2. Az Oroszországi Föderáció megfigyelői státuszának visszavonása a Konferencia vonatkozásában

Az Uniónak támogatnia kell az Orosz Föderáció megfigyelői státuszának visszavonását a módosított 7. eljárási szabály mindkét indoka – az elvek megsértése és a pénzügyi kötelezettségek be nem tartása – alapján.

2.2.3. Az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztése Belarusz tekintetében

Az irányítóbizottság a 2022. április 28-i és június 2-i ülésén Ukrajna kérésének megfelelően folytatta az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztéséről szóló megbeszélést.

Az Energia Charta Egyezmény 3., 7., 18. és 19. cikke lényeges megszegésének tekinthető Belarusz azon intézkedése, amely lehetővé teszi Oroszország számára, hogy az ország területét az ukrán atomerőművek, radioaktív hulladék-tárolók, gázszállítási rendszer, szénbányák, vízerőművek, valamint olajfinomítók és -lelőhelyek elleni agresszió elősegítésére használja fel (mivel mindez „a szerződés tárgyának és céljának megvalósításához nélkülözhetetlen rendelkezés megsértését jelenti” [a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény 60. cikke (3) bekezdésének b) pontja]).

Az Energia Charta Konferencián képviselt Szerződő Felek felkérést kapnak arra, hogy döntsenek i. az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának Belarusz tekintetében történő felfüggesztéséről, ii. az Energia Charta Titkárságának a letéteményes és Belarusz hivatalos tájékoztatására való felkéréséről, valamint iii. Belarusz megfigyelői státuszának felfüggesztéséről.

Az Uniónak támogatnia kell az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztését Belarusz tekintetében, és fel kell kérnie az Energia Charta Titkárságát, hogy hivatalosan tájékoztassa a letéteményest és Belaruszt. Az Uniónak támogatnia kell továbbá Belarusz megfigyelői státuszának felfüggesztését.

3. JOGALAP

3.1. Eljárási jogalap

3.1.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat*”.

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*”³.

3.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

Az Energia Charta Konferenciát megállapodás, nevezetesen az Energia Charta Egyezmény hozta létre.

Az Energia Charta Egyezménnyel létrehozott Energia Charta Konferencia által elfogadandó jogi aktusok joghatással bíró jogi aktusok. Az Energia Charta Konferencia szavazási rendjének módosítása legalább az Energia Charta Egyezmény intézményeire nézve kötelező erejű.

Emellett az Oroszországi Föderáció megfigyelői státuszának visszavonása, valamint az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztése Belarusz tekintetében jogilag kötelező erővel bír, és ezért alkalmazandó az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése, mivel ezek a határozatok befolyásolják az Energia Charta Egyezmény konkrét összetételét.

A tervezett jogi aktusok nem egészítik ki és nem módosítják a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozatok eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

3.2. Anyagi jogalap

3.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

³ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

3.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktusok elsődleges célkitűzése és tartalma az energiaüggyel kapcsolatos.
Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 194. cikke.

3.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 194. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Energia Charta Egyezmény 2022. június 24-én tartandó rendkívüli konferenciáján képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Energia Charta Egyezményt (a továbbiakban: a megállapodás) az Unió a 98/181/EK, ESZAK, Euratom határozat révén megkötötte, és a megállapodás 1998-ban hatályba lépett.
- (2) A megállapodás 34. cikke értelmében az Energia Charta Konferencia biztosítja az Energia Charta Egyezményben meghatározott célok elérését. A Konferencia elősegíti emellett az említett Egyezménynek és a jegyzőkönyveknek megfelelően a Charta elveinek megvalósításához szükséges, megfelelő általános intézkedések összehangolását.
- (3) Az Energia Charta Konferencia a 2022. június 24-i rendkívüli ülésén várhatóan elfogadja a következőket: i. az Energia Charta Konferencia eljárási szabályzatának módosítása, ii. az Orosz Föderáció megfigyelői státuszának visszavonása a Konferencia vonatkozásában, iii. az Energia Charta Egyezmény ideiglenes alkalmazásának felfüggesztése Belarusz tekintetében, valamint az ország megfigyelői státuszának felfüggesztése az Energia Charta Egyezmény vonatkozásában.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Energia Charta Egyezmény 2022. június 24-én, Brüsszelben tartandó rendkívüli konferenciáján az Unió által képviselendő álláspont a következő:

az Unió megerősíti a 7. szabály javasolt módosítását;

az Unió jóváhagyja az Orosz Föderáció megfigyelői státuszának visszavonását a módosított 7. eljárási szabály mindkét indoka – az elvek megsértése és a pénzügyi kötelezettségek be nem tartása – jóváhagyása alapján;

az Unió jóváhagyja az Energia Charta Egyezmény Belarusz tekintetében való ideiglenes alkalmazásának, illetve Belarusz megfigyelői státuszának felfüggesztését.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*